

DOI 10.37491/UNZ.95.5
УДК 347.773 (477+)

Павло ІВАНОВ¹

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ НА ЛОГОТИП ЯК ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ВИМІРИ

Здійснено дослідження загальних нормативно-правових підходів до захисту прав на логотипи як промислові зразки в законодавстві України та держав-членів ЄС. Визначено особливості застосування окремих способів захисту в означених правових системах на прикладі сучасної судової практики. Дослідження ґрунтується на нормативно та фактично обумовленому віднесенні логотипу до об'єктів, що можуть отримувати реєстрацію як промислові зразки із наданням логотипу відповідної правової охорони. На основі аналізу правових позицій Верховного Суду стверджується щодо захисту прав на логотип як промисловий зразок за принципом фактичної подібності до нього будь-якого графічного зображення, яке використовується з комерційною метою для ідентифікації іншого виробу або виробника (в тому числі використовуюваного як торговельна марка), а не на основі казуїстичного підходу із поширенням правової охорони та юрисдикційного захисту лише на інші промислові зразки. Резюмується, що серед способів захисту прав на логотипи як промислові зразки нормативного закріплення на рівні законодавства України та держав-членів ЄС, а також найбільшого поширення в судовій практиці отримали припинення порушення прав власника свідоцтва та компенсація завданих збитків, поруч із можливим зверненням до засобів митного контролю, поновлення порушених прав тощо. При цьому, на відміну від Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», відповідні зарубіжні закони закріплюють загальні

¹ аспірант, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, ipphd2023@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-3637-9579>.

підходи до обчислення розміру та складових елементів компенсації, на яку може претендувати власник прав на промисловий зразок, включно з логотипом, що охороняється як такий. До вказаних положень належать врахування судом негативних економічних наслідків порушення, включно з упущеною вигодою, збитками, яких зазнала потерпіла сторона; моральної шкоди, завданої власнику прав на промисловий зразок; прибутків, отриманих порушником, включно із обрахуванням заощаджень в інтелектуальних, матеріальних і рекламних інвестиціях, які він вилучив від незаконного використання промислового зразка.

Ключові слова: промисловий зразок, право інтелектуальної власності, логотип, способи захисту цивільних прав та інтересів, право ЄС.

Постановка проблеми. Незупинний процес комерціалізації результатів творчої, інтелектуальної діяльності в умовах капіталістичного суспільства, прискорений сучасною глобалізацією, вимагає відповідного нормативного забезпечення та ефективного функціонування механізмів захисту прав інтелектуальної власності, зокрема власності промислової. Ця теза давно стала загальною та безсумнівною, однозначним індикатором важливості якої є завдання, зазначені в гл. 9 Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (відомої як Угода про асоціацію між Україною та ЄС), сформовані у ст. 157 стосовно інтелектуальної власності: а) спрощення створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на території Сторін; і б) досягнення належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності [1].

Самостійне місце, як у положеннях Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, так і в загальному контексті удосконалення та адаптації правової охорони на об'єкти права інтелектуальної власності займають промислові зразки — результати інтелектуальної, творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання (абз. 3 ст. 1 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», далі — Закон № 3688–XII) [2], що можуть реалізовуватись у зовнішньому вигляді всього продукту або його частини, який обумовлений особливостями, зокрема, ліній, контурів, кольорів, форми, текстури та/або матеріалу продукту та/або його оздоблення. На сьогодні ця дефініція є уніфікованим положенням українського законодавства, закріпленим у ч. 2 ст. 461 Цивільного кодексу України (далі — ЦК України) [3] та ч. 2 ст. 5 Закону № 3688–XII і заснованим на нормі п. а ст. 212 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, що відповідає ст. 1(а) Директиви 98/71/ЄС від 13 жовтня 1998 року про правову охорону промислових зразків (далі — Директива 98/71/ЄС) [4] та ст. 3(а) Регламенту Ради (ЄС) від 12 грудня 2001 року щодо промислових зразків Співтовариства (далі — Регламент (ЄС) № 6/2002) [5].

Таким чином, вказані положення Закону № 3688–XII та ЦК України стали прямим результатом втілення зобов'язань за Угодою про асоціацію

(шляхом прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями» від 21 липня 2020 року, далі — Закон № 815–ІХ [6]), хоча певні термінологічні анахронізми і збереглись, зокрема вказівка на «галузь художнього конструювання», що критикується юридичною спільнотою, числі зокрема через те, що віднесення промислових зразків до галузі художнього конструювання жодних практичних наслідків раніше не мало і тепер мати не буде, оскільки воно прямо не впливає на критерії надання правової охорони, визначені новою редакцією положень Закону № 3688–ХІІ [7, с. 497].

Науково-аналітичне тлумачення обсягу поняття промислового зразка [8, с. 188] та практика відповідних суспільних відносин однозначно свідчать про можливість реєстрації логотипу як промислового зразка із наданням йому відповідної правової охорони. Крім цього, логотип поруч із графічними зображеннями і символами, оздобленням та фактурними візерунками віднесений до класу 32 Міжнародної класифікації промислових зразків (МКПЗ-12, Локарнська класифікація) [9], заснованої Локарнською угодою 1968 року, зміненою у 1979 році (набрала чинності для України 7 липня 2009 року) [10], адміністрування якої здійснює Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У цьому світлі проблематика захисту прав на промислові зразки була предметом дослідження І. М. Бенедисюка, О. О. Бондаренко, Є. А. Булата, В. П. Воробйова, Р. Є. Еннана, Ю. М. Капіци, А. Кириленко, В. Є. Макоди, І. О. Мікульонка, Р. С. Пічко, Л. Л. Тарасенко, Н. Халаїма, Г. О. Юдіної, Т. В. Ярошевської та інших. Проте фокус уваги наукових праць зазначених авторів здебільшого стосується засад правової охорони промислових зразків в Україні та ЄС, удосконалення вітчизняного законодавства з урахуванням актів права Спільноти та положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, тоді як питання порівняльно-правового характеру стосовно застосування способів та механізмів захисту прав інтелектуальної власності на промислові зразки залишаються, на нашу думку, дослідженими недостатньо. Особливо це стосується специфіки захисту прав на логотип, правозастосовних підходів у цій сфері.

Сказане та окреслена вище актуальність дослідження способів захисту прав на об'єкти промислової власності зумовлюють *мету цієї статті*, якою є визначення загальних нормативно-правових підходів до захисту прав на логотипи як промислові зразки в законодавстві України та держав-членів ЄС, та особливості застосування окремих способів захисту в означених правових системах на прикладі сучасної судової практики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як ми зазначали вище, після прийняття Закону № 815–ІХ ключові засади правової охорони прав на промислові зразки, включно з інститутом реєстрації прав на останні, поширенням правової охорони на незареєстровані промислові зразки та викорис-

товуваною ЦК України Законом № 3688–XII термінологією, були відповідність погоджені з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС і відповідно джерелами права Спільноти, насамперед, Директивою 98/71/ЄС. Водночас потребують глибшого порівняння саме аспекти захисту прав на промислові зразки, визначення способів захисту та порядку їх реалізації стосовно логотипів як промислових зразків у судовій практиці України та держав-членів ЄС.

З цього приводу варто відзначити, що вітчизняний захист прав інтелектуальної власності юрисдикційними способами ґрунтується на поєднанні загальних способів захисту, визначених ст. 16 ЦК України, спеціальних способів захисту прав інтелектуальної власності (ст. 432 ЦК України) із урахуванням положень законів, які стосуються конкретних об'єктів. Так, ч. 1 ст. 26 Закону № 3688–XII закріплює, що будь-яке посягання на права власника зареєстрованого промислового зразка, передбачені ч. 2 ст. 20 цього Закону (мова йде про виключне право використовувати промисловий зразок на свій розсуд, якщо таке використання не порушує прав інших осіб та приклади такого використання), або будь-яке посягання на права власника незареєстрованого промислового зразка, передбачені ч. 9 ст. 20 цього Закону, вважаються порушенням прав власника зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка відповідно, що тягне за собою відповідальність згідно із законодавством.

При цьому ч. 2 ст. 26 зазначеного Закону закріплює фактично три «основних» способи захисту порушених прав власника зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка: 1) вимагати припинення порушення; 2) зобов'язання порушника відшкодувати власнику заподіяні збитки; 3) поновлення порушених прав власника зареєстрованого промислового зразка, що може вимагати, за його згодою, також особа, яка придбала ліцензію. У свою чергу, ст. 27 Закону № 3688–XII, хоч і має назву «Способи захисту прав», визначає лише те, що захист прав на промисловий зразок здійснюється в судовому та іншому встановленому законом порядку, а юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у зв'язку із застосуванням цього Закону, в тому числі суди відповідно до їх компетенції розв'язують, зокрема, спори про авторство на промисловий зразок; встановлення факту використання промислового зразка; встановлення власника промислового зразка; порушення прав власника промислового зразка; право попереднього користування; компенсації.

Справедливим зауваженням є те, що, на відміну, від Закону України «Про авторське право та суміжні права» [11], Закон № 3688–XII (автор звертався до попередньої редакції Закону) не передбачає чіткого порядку, розмірів стягнення компенсації замість відшкодування збитків, а також не встановлює мінімального розміру компенсації, яку можна стягнути з порушника замість відшкодування збитків, що призводить до виникнення в особи, яка звертається із відповідним позовом, обов'язку довести розмір заподіяних збитків і розмір компенсації, які заявлені до стягнення [12, с. 180]. Не було вирішено цього питання і на сьогодні, після внесення змін до цього нормативного акта Законом № 815–IX, тоді як закони стосовно захисту прав на промислові зразки деяких зарубіжних держав містять відповідні положення, що буде проілюстровано далі.

Додатково, як показує судова практика, важливим при захисті прав власника промислового зразка є зазначення в абз. 4 ч. 2 ст. 20 Закону № 3688–XII про те, що *«виріб визнається виготовленим із застосуванням зареєстрованого промислового зразка, якщо зовнішній вигляд такого виробу або його частини справляє на поінформованого користувача таке саме загальне враження, як і промисловий зразок, що охороняється»* (виділення наше — П.І.). Звернення до висновків, викладених у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 10 жовтня 2019 р. у справі № 760/24085/14-ц дозволяє поширити вказане правило подібності зовнішнього вигляду і на випадки, коли логотипи, зареєстровані та охоронювані як знаки для товарів і послуг (торговельні марки), відтворюються в тотожних промислових зразках, належних тій самій особі та відповідно тих, що використовуються ним одночасно в одних і тих же виробках (товарах). У цій справі Суд навів пояснення експерта (та ґрунтувався на них при прийнятті рішення), який відзначив, що, засновуючись на визначеннях, поданих у методичних рекомендаціях ДП «Український інститут промислової власності», на сьогодні поняття «відтворення» застосовується не лише для прямого копіювання промислового зразка у складі знака для товарів і послуг, а й для застосування у складі знака зображень, схожих настільки, що їх можна сплутати з промисловими зразками [13].

Таким чином, хоча в цій справі логотипами були зареєстровані торговельні марки, а промисловий зразок було видано на матеріал для пакування виробів, їх взаємне поєднання при виготовленні останніх та висновки експерта дозволяють стверджувати і про можливість зворотної ситуації та відповідно захисту прав на логотип як промисловий зразок, якщо він незаконно відтворюється в торговельних марках іншого суб'єкта господарювання тією мірою їх схожості, яка достатня для введення в оману споживача. На поширеність у судовій практиці проблеми перетину виняткових прав, особливо щодо товарного знака та промислового зразка, коли частина промислових зразків реєструється у вигляді етикетки, емблеми з використанням зображення відомого товарного знака повністю або з використанням охоронюваних елементів відомого товарного знака, що може призвести до сплутування продукції сторін, вказують й інші дослідники [14, с. 12–13; 15]. При цьому, на нашу думку, вищевикладена правова позиція Верховного Суду дозволяє висувати і щодо захисту прав на логотип як промисловий зразок за принципом фактичної подібності до нього будь-якого графічного зображення, яке використовується з комерційною метою для ідентифікації іншого виробу або виробника (в тому числі використовуваного як торговельна марка), а не на основі казуїстичного підходу із поширенням правової охорони та юрисдикційного захисту лише на інші промислові зразки.

У практиці українських судів у аналізованій сфері також вирішувалось питання подібності логотипа як промислового зразка до зареєстрованих торговельних марок із визнанням сукупності суттєвих ознак відповідного промислового зразка за патентом України загальнодоступною у світі до дати подання заявки на його реєстрацію, що дозволило Суду встановити не відповідність умовам патентоспроможності (а саме критерію новизни), і,

як наслідок, визнати недійсним вказаний патент на підставі пп. а п. 1 ст. 25 Закону № 3688–ХІІ у попередній редакції (рішення Солом'янського районного суду м. Києва від 23 березня 2017 року у справі № 760/12887/16-ц [16], постанова Київського апеляційного суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду цивільних справ від 20 вересня 2021 року у справі № 760/9892/17 [17]). Водночас достатньої для будь-яких висновків судової практики із застосування положень нової редакції Закону № 3688–ХІІ при захисті прав на логотип як промисловий зразок з урахуванням впровадження до його положень новацій правової охорони (зокрема захисту прав на незареєстрований промисловий зразок) на сьогодні ще немає.

Звертаючись до зарубіжного досвіду та враховуючи, що Директиві 98/71/ЄС та Регламенту (ЄС) № 6/2002 уже більше 20 років, Європейська Комісія розпочала роботу з оновлення законодавчої бази та підготовки проєктів нової Директиви та нового Регламенту, проте, як відзначає А. Кириленко, оскільки Угода про асоціацію між Україною та ЄС не зобов'язує Україну імплементувати в національне законодавство нові Директиву чи Регламент [18], увагу варто приділяти чинним актам права ЄС та джерелам національного права держав-членів Спільноти. При цьому в контексті способів захисту прав на промислові зразки та логотипи, що охороняються як такі, варто звертатись саме до національного законодавства, оскільки обидві Директива 98/71/ЄС та Регламент (ЄС) № 6/2002 не містять відповідних норм та, крім цього, у ст. 16 та ст. 96 відповідно, визначають, що положення цих Директиви та Регламенту не завдають шкоди будь-яким положенням законодавства Співтовариства або законодавства відповідної держави-члена щодо прав на незареєстрований промисловий зразок, торговельну марку або інші знаки відмінності (*distinctivesigns*), патентів та корисних моделей, шрифтів, *цивільної відповідальності чи недобросовісної конкуренції* (виділення наше — П.І.).

Відповідно до ст. L521-6 Кодексу інтелектуальної власності Франції у редакції 2019 року [19] будь-яка особа, яка має право звертатись до цивільного суду із позовом про захист прав на промисловий зразок або корисну модель, може подати заяву про вжиття тимчасових заходів щодо ймовірного порушника або посередників, чийми послугами він користується, спрямованих на запобігання неминучого порушення або для гарантування притягнути його до відповідальності за ймовірні порушення. Компетентний цивільний суд може також розпорядитися про будь-які невідкладні заходи на вимогу, якщо обставини вимагають, щоб ці заходи не вживалися спільно, зокрема, коли будь-яка затримка могла б завдати непоправної шкоди позивачеві. Крім цього, суд може заборонити судове переслідування за підозрювані порушення, поставивши його в залежність від надання гарантій, спрямованих на забезпечення можливої компенсації позивачеві, або розпорядитися вилучити чи передати в руки третій стороні продукти, підозрювані в порушенні прав, наданих власникові промислового зразка або корисної моделі, щоб запобігти їх впровадженню або обігу з комерційною метою. Якщо позивач доведе обставини, які можуть зашкодити відшкодуванню збитків, суд може винести постанову про запобіжний арешт ру-

хого та нерухомого майна ймовірного порушника, включаючи блокування його банківських рахунків та інших активів. Додатково згідно зі ст. 1521-7 Кодексу при відшкодуванні збитків суд окремо враховує: 1) негативні економічні наслідки порушення, включаючи втрату прибутку та збитки, яких зазнала потерпіла сторона; 2) моральну шкоду, завдану останньому; 3) прибутки, отримані порушником, включаючи заощадження в інтелектуальних, матеріальних і рекламних інвестиціях, які він вилучив від підробки. Однак суд може як альтернативу та на прохання потерпілої сторони присудити одноразову суму як відшкодування збитків. Ця сума перевищує суму роялті чи зборів, які були б належні, якби порушник подав запит на дозвіл на використання права, яке він порушив, але не включає відшкодування моральної шкоди, заподіяної потерпілій стороні.

Змістовно подібні положення містить Закон ФРН про правову охорону промислових зразків 2014 року [20]. До прикладу, ст. 42(2) цього Закону визначає, що якщо порушник діяв умисно або з необережності, він зобов'язаний відшкодувати потерпілому завдану шкоду. При оцінці компенсації також може бути враховано прибуток, який порушник отримав від порушення права. Позов про відшкодування збитків також може бути розрахований на основі суми, яку порушник мав би сплатити як справедливий винагороду, якби порушник отримав дозвіл на використання зареєстрованого зразка. Ст. 125(3) Кодексу промислової власності Італії 2005 року, окрім встановлення подібних правил і відношень закріплює, що в будь-якому випадку власник порушеного права може вимагати повернення прибутку, отриманого порушником, або як альтернативу компенсації за втрачену вигоду, або тією мірою, якою вони перевищують таку компенсацію [21].

Висновки. Отже, серед способів захисту прав на логотипи як промислові зразки нормативного закріплення на рівні законодавства України та держав-членів ЄС, а також найбільшого поширення в судовій практиці, отримали припинення порушення прав власника свідоцтва та компенсація завданих збитків, поруч із можливим зверненням до засобів митного контролю, поновлення порушених прав тощо. При цьому, на відміну від Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», відповідні зарубіжні закони закріплюють загальні підходи до обчислення розміру та складових елементів компенсації, на яку може претендувати власник прав на промисловий зразок, включно з логотипом, що охороняється як такий. До вказаних положень належать врахування судом негативних економічних наслідків порушення, включно з упущеною вигодою, збитками, яких зазнала потерпіла сторона; моральної шкоди, завданої власнику прав на промисловий зразок; прибутків, отриманих порушником, включно із обрахуванням заощаджень в інтелектуальних, матеріальних і рекламних інвестиціях, які він вилучив від незаконного використання промислового зразка. Вважаємо, що такі критерії повинні бути враховані не лише у практиці українських судів при відшкодуванні збитків, завданих незаконним використанням промислового зразка і логотипа як такого зокрема, але й закріплені на нормативному рівні у спеціальному Законі № 3688–XII.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/7XnBK>.
2. Про охорону прав на промислові зразки. Закон України від 15.12.1993 р. № 3688–XII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/0TK5X>.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435–IV. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/1ZTTZ>.
4. Directive 98/71/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 1998 on the legal protection of designs. *EUR-Lex*. URL: <https://t.ly/SOCTF>.
5. Council Regulation (EC) No 6/2002 of 12 December 2001 on Community designs. *EUR-Lex*. URL: <https://t.ly/iwlkz>.
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями. Закон України від 21.07.2020 р. № 815–IX. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/zLhja>.
7. Еннан Р. С. Правова охорона промислових зразків: новели законодавства України 2020 року. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру* (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України) : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.) (у 2 т.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Гельветика, 2021. Т. 2. С. 497–500.
8. Кузьменко Т. С. Конвергенція складових компонентів бренда. *Актуальні проблеми держави і права*. 2009. Вип. 51. С. 186–191.
9. Locarno Classification for Industrial Designs. List of Goods in Class Order. *World Intellectual Property Organization*. URL: <https://t.ly/J50Jr>.
10. Locarno Agreement Establishing an International Classification for Industrial Designs, September 28, 1979. *World Intellectual Property Organization*. URL: <https://t.ly/Vumqn>.
11. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 01.12.2022 р. № 2811–IX. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: https://t.ly/r_SSP.
12. Посібник для суддів з інтелектуальної власності / Бенедисюк І. М. та ін. Київ : К.І.С., 2018. 424 с.
13. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 10.10.2019 р. у справі № 760/24085/14-ц. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://t.ly/-TQmr>.
14. Завгородній Є. С. Правова охорона промислового зразка: порівняльний аналіз законодавства України та зарубіжних країн. Автореф. дип. роб. ... «магістр» : 081 Право / ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2020. 15 с. URL: <https://t.ly/jvjR7>.
15. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 29.09.2023 р. у справі № 910/5655/21. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://t.ly/znG0a>.

16. Рішення Солом'янського районного суду м. Києва від 23.03.2017 р. у справі № 760/12887/16-ц. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://t.ly/6FuLx>.
17. Постанова Київського апеляційного суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду цивільних справ від 20.09.2021 р. у справі № 760/9892/17. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://t.ly/Enh9h>.
18. Кириленко А. Законодавство ЄС у сфері промислових зразків: теоретично-практичний коментар (EU Design Law: Theory and Practice) (March 8, 2021). *Elsevier. SSRN*. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3800948>.
19. Code de la propriété intellectuelle. *Légifrance*. URL: <https://t.ly/6SvtP>.
20. Act on the Legal Protection of Designs of 24 February 2014. *Bundesamt für Justiz*. URL: <https://t.ly/M3Dn>.
21. Italian Code of Industrial Property. Legislative Decree N°30 of 10 February 2005. *Licensing Executives Society Italia*. URL: <https://t.ly/stizR>.

Надійшла до редакції 09.11.2023
Рекомендовано до друку 15.12.2023

Pavlo IVANOV

(Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law)

Features Of The Protection Of Rights To A Logo As An Industrial Design: Ukrainian And Foreign Dimensions

The article examines general legal approaches to the protection of rights to logos as industrial designs in the legislation of Ukraine and the EU member states and identifies the specifics of the application of individual methods of protection in the specified legal systems on the example of modern judicial practice (case law). The author establishes the research on the normatively and factually conditioned attribution of the logo to objects that can receive registration as industrial designs with the provision of appropriate legal protection to them. Based on the analysis of the legal positions of the Supreme Court, it is argued that the protection of rights to a logo as an industrial design is based on the principle of actual similarity to it of any graphic image that is used for commercial purposes to identify another product or manufacturer (including those used as a trademark), and not on the basis of a casuistic approach with the extension of legal protection and jurisdictional protection only to other industrial designs. It is summarized that among the methods of protecting the rights to logos as industrial designs, normative fixation at the level of the legislation of Ukraine and EU member states, as well as the most widespread in judicial practice, were the termination of the violation of the rights of the owner of the certificate and compensation for the damages, along with the possible recourse to customs control means, restoration of violated rights, etc. At the same time, in contrast to the Law of Ukraine «On Protection of Rights to Industrial Designs», the corresponding foreign laws establish general approaches to calculating the amount and components of compensation that the owner of the rights to an industrial design, including the logo protected as such, can claim. The specified provisions include the consideration by the court of the negative economic consequences of the violation, including the lost profit, damages suffered by the injured party; moral damage caused to the owner of the rights to the industrial design; profits received by the infringer, including the calculation of savings in intellectual, material and advertising investments, that he has withdrawn from the illegal use of the industrial design.

Keywords: industrial design, intellectual property law, logo, methods of protection of civil rights and interests, EU law.